

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2023-01-25 Nr. 429-50
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Revolut Bank UAB* (buvusi *Revolut Payments UAB*¹) (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2022 m. sausio 26 d. pareiškėjas ir bankas sudarė mokėjimo paslaugų teikimo sutartį, kurios pagrindu pareiškėjui atidaryta mokėjimo sąskaita Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – *Revolut* sąskaita).

Laikotarpiu nuo 2022 m. sausio 26 d. iki 2022 m. vasario 16 d. pareiškėjas iš *Revolut* sąskaitos atliko devynias mokėjimo operacijas kriptoturto keityklai *Coinbase Ireland Ltd* (toliau – gavėja arba *Coinbase* keitykla), kurių bendra vertė 38 090 EUR (toliau – ginčijamos mokėjimo operacijos).

2022 m. balandžio 19 d. pareiškėjas paprašė banko grąžinti jam ginčijamų mokėjimo operacijų sumas, teigdamas, kad negavo sutartų paslaugų iš investavimo platformos „*Netglobalit*“ (toliau – *Netglobalit* platforma).

Gavęs iš pareiškėjo papildomus paaiškinimus, bankas 2022 m. gegužės 18 d. inicijavo ginčijamų mokėjimo operacijų atšaukimo procedūrą, tačiau 2022 m. birželio 18 d. gavėjos finansų įstaigos (*AS LHV Pank*) buvo informuotas, kad tokios galimybės nėra.

2022 m. birželio 30 d. bankas informavo pareiškėją, kad ginčijamų mokėjimo operacijų atšaukimas yra negalimas ir jų sumos pareiškėjui nebus grąžintos.

2022 m. liepos 18 d. pareiškėjas dar kartą kreipėsi į banką dėl ginčijamų mokėjimo operacijų sumų grąžinimo, tačiau 2022 m. liepos 26 d. buvo pakartotinai informuotas, kad jų sumos nebus pareiškėjui grąžintos ir (arba) kitaip kompensuotos.

Nesutikdamas su banko sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl kilusio vartojimo ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjas prašė rekomenduoti bankui grąžinti (kompensuoti) jam ginčijamų mokėjimo operacijų sumas (toliau – reikalavimas).

Kreipimesi pareiškėjas paaiškino, kad sudarė sutartį su *Netglobalit* platforma, kurioje jam buvo atidaryta investavimo sąskaita, per *Coinbase* keityklą sumokėjo platformai pradinį mokestį (depozitą), o vėliau *Netglobalit* platformos atstovų paragintas per tą pačią keityklą atliko paskesnius mokėjimus šiai platformai, kad galėtų investuoti į naftos ir valiutų prekybą. Pareiškėjo teigimu, *Netglobalit* platforma jam garantavo, kad su kiekvienu atliktu mokėjimu jis uždirbs 10 proc. tokio mokėjimo siekiantį pelną. Laikui bėgant, pareiškėjas teigė supratęs, kad *Netglobalit* platforma galbūt vykdo fiktyvią veiklą, todėl paprašė grąžinti lėšas, kurias jai buvo pervedęs, tačiau platforma šių lėšų pareiškėjui negrąžino ir kitų sutartų paslaugų jam nesuteikė.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo reikalavimu ir prašė jį atmesti.

Bankas teigė tinkamai įvykdęs pareiškėjo autorizuotas ginčijamas mokėjimo operacijas, iš anksto įspėjęs pareiškėją apie galimas sukčiavimo rizikas ir dėjęs papildomas pastangas atšaukti įvykdytas ginčijamas mokėjimo operacijas, tačiau to padaryti nepavyko dėl ne nuo banko

¹ *Revolut Payments UAB* buvo reorganizuota, ją prijungiant prie *Revolut Bank UAB*, todėl nuo 2022 m. liepos 1 d. *Revolut Payments UAB* teisės ir pareigos pagal jos sudarytas galiojančias finansinių paslaugų ir kitas sutartis, įskaitant iš šių sutarčių kilusius ginčus, perėjo *Revolut Bank UAB*.

priklausančių aplinkybių.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Ginčas kilo dėl banko atsisakymo grąžinti (kompensuoti) pareiškėjui ginčijamų mokėjimų operacijų sumas (iš viso 38 090 EUR) pagrįstumo.

Ginčo šalis sieja sutartiniai mokėjimo paslaugų teikimo santykiai. Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, mokėjimo paslaugų teikimą, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas.

Pareiškėjas pripažįsta atlikęs ginčijamas mokėjimo operacijas pats, todėl tarp šalių nėra ginčo dėl šių mokėjimo operacijų autorizavimo. Atsižvelgiant į tai, ginčijamų mokėjimo operacijų autorizavimo aplinkybės toliau sprendime nebus plačiau analizuojamos, laikant ginčijamas mokėjimo operacijas tinkamai autorizuotomis.

Tarp šalių taip pat nėra ginčo dėl to, kad bankas įvykdė ginčijamas mokėjimo operacijas ir pareiškėjas dėl jų sumų grąžinimo kreipėsi į banką po to, kai jos buvo įvykdytos ir jų sumos įskaitytos į gavėjos (*Coinbase* keityklos) mokėjimo sąskaitas kitoje finansų įstaigoje (*AS LHV Bank*).

Savo reikalavimą bankui pareiškėjas grindė tuo, kad negavo iš trečiosios šalies, t. y. *Netglobalit* platformos, sutartų paslaugų ir galimai buvo jos apgautas.

Vertinant pareiškėjo reikalavimo bankui pagrįstumą, svarbu pažymėti, kad mokėtojo inicijuotos ir autorizotos mokėjimo operacijos įvykdymo atveju Mokėjimų įstatymas nenustato mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui imperatyvios pareigos grąžinti mokėtojui jos sumą, jei mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas šią mokėjimo operaciją įvykdė tinkamai (Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalis).

Taigi, siekiant išspręsti šalių ginčą ir įvertinti pareiškėjo reikalavimo bankui pagrįstumą, Lietuvos banko nuomone, būtina nustatyti, ar bankas tinkamai įvykdė ginčijamas mokėjimo operacijas.

Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, kai mokėjimo nurodymą tiesiogiai inicijuoja mokėtojas, jo mokėjimo paslaugų teikėjas atsako mokėtojui už tinkamą mokėjimo operacijos įvykdymą, nebent mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas žino ir gali patvirtinti mokėtojui ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas gavo mokėjimo operacijos sumą, kaip nustatyta šio įstatymo 46 straipsnyje, reglamentuojančiame mokėjimo į mokėjimo sąskaitas operacijų vykdymo terminus.

Vadovaujantis Mokėjimų įstatymo 50 straipsnio 1 ir 5 dalimis, mokėjimo nurodymas laikomas tinkamai įvykdytu unikaliu identifikatoriumi nurodyto gavėjo ir (arba) jo mokėjimo sąskaitos atžvilgiu. Unikaliu identifikatoriumi laikomi duomenys, pagal kuriuos vienareikšmiškai atpažįstamas mokėjimo operacijoje dalyvaujantis mokėjimo paslaugų vartotojas ir (arba) mokėjimo operacijoje naudojama jo mokėjimo sąskaita (Mokėjimų įstatymo 2 straipsnio 61 dalis).

Už mokėtojo mokėjimo operacijos sumos įskaitymą į gavėjo mokėjimo sąskaitą ir (arba) jos perdavimą gavėjui kitu būdu (Mokėjimų įstatymo 49 straipsnio 2 dalis) atsako gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas (Mokėjimų įstatymo 46 straipsnio 4 dalis ir 51 straipsnio 3 dalis).

Iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėjas pateikė bankui mokėjimo nurodymus atlikti ginčijamas mokėjimo operacijas gavėjai, t. y. *Coinbase* keityklai, o ne *Netglobalit* platformai, bankas juos įvykdė pagal pareiškėjo nurodytus *Coinbase* keityklos mokėjimo sąskaitų numerius ir perdavė ginčijamų mokėjimo operacijų sumas gavėjos finansų įstaigai (*AS LHV Bank*).

Pagrindo teigti, kad bankas įvykdė ginčijamas mokėjimo operacijas netinkamai arba pavėluotai, nenustatyta. Byloje neturima duomenų, kad pareiškėjas būtų kreipėsis į banką dėl netinkamo ginčijamų mokėjimo operacijų įvykdymo. Kreipdamasis į Lietuvos banką dėl ginčo nagrinėjimo, tokio pobūdžio pretenzijų bankui pareiškėjas taip pat nereiškė. Pareiškėjo nurodytos

aplinkybės, kad po ginčijamų mokėjimo operacijų *Coinbase* keityklai įvykdymo jis per šią keityklą perdavė jų sumas (galimai jų vertę atitinkantį kriptoturtą) *Netglobalit* platformai, leidžia daryti išvadą, kad ginčijamos mokėjimo operacijos buvo įvykdytos tinkamai, nes kitaip pareiškėjas nebūtų galėjęs atlikti pirmiau nurodytų veiksmų.

Iš bylos duomenų matyti, kad bankas dėjo papildomas pastangas, kad pareiškėjas būtų iš anksto (iki ginčijamų mokėjimo operacijų atlikimo) įspėtas apie galimas sukčiavimo rizikas ir jas įsivertintų. Byloje nėra duomenų, kad, 2022 m. sausio 26 d. gavęs iš banko net du tokio pobūdžio įspėjimus, pareiškėjas būtų kreipęsis į banką ir siekęs išsiaiškinti jų priežastis. Kadangi po šių įspėjimų gavimo pareiškėjas periodiškai (2022 m. sausio 26 d., 27 d. ir 31 d., 2022 m. vasario 2 d., 4 d. ir 16 d.) atliko gavėjai ginčijamas mokėjimo operacijas, darytina išvada, kad pareiškėjas turėjo (galėjo) suprasti, kam ir kokiais tikslais jas atlieka.

Dėl ginčijamų mokėjimo operacijų sumų grąžinimo pareiškėjas kreipėsi į banką praėjus daugiau kaip dviem mėnesiams nuo paskutinės ginčijamos mokėjimo operacijos įvykdymo, t. y. gerokai po to, kai suėjo Mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas, po kurio mokėtojas netenka teisės atšaukti mokėjimo nurodymo. Nepaisydamas to, bankas sudarė pareiškėjui papildomą galimybę atšaukti įvykdytas ginčijamas mokėjimo operacijas, tačiau, remiantis byloje turimais duomenimis, jų atšaukimas buvo neįmanomas dėl nuo gavėjos ir (arba) jos finansų įstaigos priklausančių aplinkybių. Gavėjai ir (arba) jos finansų įstaigai negrąžinus bankui ginčijamų mokėjimo operacijų sumų, bankas neturėjo ne tik pareigos, bet ir galimybės grąžinti jas į pareiškėjo *Revolut* sąskaitą.

Nenustačius aplinkybių, dėl kurių bankui galėtų kilti pareiga grąžinti (kompensuoti) pareiškėjui ginčijamų mokėjimo operacijų sumas, pagrindo laikyti pareiškėjo reikalavimą bankui pagrįstu ir jį tenkinti nėra, todėl pareiškėjo reikalavimas yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. Kepos reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis